

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 1 sierpnia 2024 r.

Poz. 6771

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-III.4131.1.271.2024.5

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 29 lipca 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, ze zm.)

orzekam

nieważność § 2 ust. 1 pkt 1-4 uchwały nr III/23/2024 Rady Miasta i Gminy Wronki z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania terminu ich spłaty lub rozkładania na raty płatności należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, a także określenia organów uprawnionych do udzielania tych ulg - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 27 czerwca 2024 r. Rada Miasta i Gminy Wronki podjęła uchwałę nr III/23/2024 w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania terminu ich spłaty lub rozkładania na raty płatności należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, a także określenia organów uprawnionych do udzielania tych ulg, dalej: "uchwała".

Uchwałę podjęto na podstawie: "art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024r. poz. 609 ze zm.) oraz art. 59 ust. 1 -3 oraz art. 59a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 4 lipca 2024 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Przedmiotową uchwałą Rada Miasta i Gminy Wronki ustanowiła szczegółowe zasady, sposób i tryb udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym.

Zgodnie z treścią art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.), dalej: "ustawa", "W przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny, przypadające jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom organizacyjnym wymienionym w art. 9 pkt 3, 4 i 13, mogą być umarzane, terminy ich spłaty mogą zostać odroczone lub płatność tych należności może zostać rozłożona na raty, na zasadach określonych przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, z zastrzeżeniem ust. 4".

Jak stanowi art. 59 ust. 2 ustawy "Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określi szczegółowe zasady, sposób i tryb udzielania ulg, o których mowa w ust. 1, warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, oraz wskaże organ

lub osobę uprawnione do udzielania tych ulg". Jednocześnie zgodnie z art. 59 ust. 3 ustawy "Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może, w drodze uchwały, postanowić o stosowaniu z urzędu ulg, o których mowa w ust. 1, w przypadku wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 56 ust. 1".

W § 2 ust. 1 uchwały Rada Miasta i Gminy Wronki postanowiła, że: "Należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny mogą być umarzone w całości lub części albo ich spłata może być odraczana lub rozkładana na raty, jeżeli: 1) osoba fizyczna - zmarła, nie pozostawiając żadnego majątku albo pozostawiła majątek niepodlegający egzekucji na podstawie odrębnych przepisów, albo pozostawiła przedmioty codziennego użytku domowego, których łączna wartość nie przekracza kwoty 6000 zł; 2) osoba prawna - została wykreślona z właściwego rejestru osób prawnych przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należność, a odpowiedzialność z tytułu należności nie przechodzi z mocy prawa na osoby trzecie; 3) zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tej należności lub postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne; 4) jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej uległa likwidacji; 5) zachodzi interes publiczny lub ważny interes dłużnika". Natomiast w § 2 ust. 3 uchwały rada zapisała, że: "Wniosek o umorzenie, odroczenie terminu zapłaty lub rozłożenie na raty należności musi być należycie umotywowany i udokumentowany", co wskazuje, że § 2 uchwały dotyczy ulg udzielanych na wnioski.

W ocenie organ nadzoru przyjęte przez radę w § 2 ust. 1 pkt 1-4 uchwały przesłanki udzielania na wnioski należności cywilnoprawnych zostały ustalone z istotną modyfikacją upoważnienia ustawowego z art. 59 ust. 1 ustawy.

Zgodnie z art. 59 ust. 1 ustawy tylko w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny mogą być umarzone, terminy ich spłaty mogą zostać odroczone lub płatność tych należności może zostać rozłożona na raty. Podkreślenia wymaga, iż pojęcia "ważnego interesu dłużnika" oraz "interesu publicznego" (przesłanki wymienione w art. 59 ust. 1 ustawy) są terminami nieostrymi, które mają charakter klauzul generalnych. Oznacza to, że ich treść powinna być oceniana w kontekście konkretnej, indywidualnej sprawy przez organ do tego uprawniony w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy. Zastosowanie takich przesłanek zostało więc pozostawione uznaniu organu rozstrzygającego. Zatem rada nie może w żaden sposób określać i modyfikować przesłanek unormowanych w art. 59 ust. 1 ustawy.

Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 24 września 2021 r., I GSK 235/21, CBOSA, wskazał, że: "[...] wyłącznie w art. 59 ust. 1 u.f.p. wymienione są przypadki, w których można zastosować ulgi polegające na umorzeniu oraz odraczaniu lub rozłożeniu na raty spłaty należności cywilnoprawnych i treść ustawowego upoważnienia zawartego w art. 59 ust. 2 u.f.p. nie przewiduje kompetencji dla organu stanowiącego j.s.t., aby w akcie prawa miejscowego uściślać czy rozwijać przesłanki przyznawania ulg (zob. wyroki WSA w Gliwicach z: 10 października 2012 r., sygn. akt I SA/Gl 924/12; 2 kwietnia 2014 r., sygn. akt I SA/Gl 18/14). Stosownie do art. 59 ust. 1 u.f.p. tymi przesłankami są «ważny interes dłużnika» lub «interes publiczny». Doprecyzowanie w uchwale przesłanek będących klauzulami generalnymi (ważnego interesu dłużnika oraz interesu publicznego) w praktyce nastąpi bowiem najczęściej poprzez sformułowanie kolejnych przesłanek, również niemających precyzyjnego charakteru (będzie to z reguły wskazanie na sytuację majątkową, stan finansów, nadzwyczajne zdarzenie skutkujące utratą dochodu i.t.p.). Tym samym zawężona zostanie możliwość zastosowania ulg przez podmiot ich udzielający (zob. Zbigniew Ofiarski (red.), Ustawa o finansach publicznych, Komentarz do art. 59, wyd. II, opubl. WKP 2020)".

W ocenie organu nadzoru określenie w § 2 ust. 1 pkt 1- 4 przedmiotowej uchwały niezgodnych z art. 59 ust. 1 ustawy przesłanek do zastosowania ulg w spłacie należności cywilnoprawnych stanowi istotne naruszenie prawa skutkujące koniecznością stwierdzenia nieważności uchwały we wskazanym zakresie.

Końcowo należy wskazać, że przesłanki określone przez radę w § 2 ust. 1 pkt 1-4 uchwały stanowią przesłanki zdefiniowane przez ustawodawcę w art. 56 ust. 1 ustawy. Na mocy delegacji zawartej w art. 59 ust. 3 ustawy rada mogła w drodze uchwały postanowić o stosowaniu z urzędu ulg, o których mowa w art. 59 ust. 1 ustawy, w przypadku wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 56 ust. 1, czego jednakże w niniejszej uchwale rada nie uczyniła.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Agata Sobczyk
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Miasta i Gminy Wronki

Burmistrz Miasta i Gminy Wronki